

گردشگری مبتنی بر اجتماع محوری بر اساس نظریه تبادل اجتماعی

حسین عباسی^۱، فائزه صیدی نژاد^۲

^۱ کارشناسی ارشد شهرسازی گرایش طراحی شهری، دانشگاه صنعتی جندی شاپور دزفول (نویسنده مسئول)

^۲ کارشناسی ارشد شهرسازی گرایش طراحی شهری، دانشگاه صنعتی جندی شاپور دزفول

چکیده

گردشگری مبتنی بر اجتماع محوری، با سه هدف مهم از جمله بازگرداندن منافع اقتصادی، حفاظت از محیط زیست طبیعی و حفظ ارزش های فرهنگی بومی، یکی از انواع نمونه گردشگری در راستای توسعه پایدار محسوب می شود. این مقاله، با استفاده از منابع مختلف ادبیات، را مورد مطالعه قرار داد تا بررسی کند که چگونه تئوری مفهوم سازی گردشگری مبتنی بر اجتماع محوری را بیان می کند. پژوهش حاضر با هدف بررسی گردشگری مبتنی بر اجتماع محوری بر اساس نظریه تبادل اجتماعی انجام گرفت. این پژوهش یک مقاله مفهومی با روش مرور ادبیات است. مطالعات اولیه در مورد نگرش به گردشگری به دلیل نظری بودن مورد انتقاد قرار گرفت. در نتیجه، برای محققان روشن نبود که چگونه، چرا و در چه شرایطی ساکنان یک مقصد به اثرات گردشگری واکنش نشان می دهند. برای رفع این کاستی ها، محققان شروع به استفاده از تعدادی نظریه کردند که در میان آنها، نظریه تبادل اجتماعی، مهمترین سهم نظری را در مطالعات بر روی ادراک ساکنان از گردشگری داشته است. لذا چارچوب نظری، که به بهترین شکل در مورد چگونگی درک اجتماع محوری از تأثیرات توضیح می دهد، «نظریه تبادل اجتماعی» است. از منظر گردشگری، نظریه تبادل اجتماعی پیشنهاد می کند که نگرش افراد نسبت به گردشگری و سطح حمایت بعدی آن ها از توسعه آن تحت تأثیر ارزیابی های آن ها از نتایج گردشگری برای خود و جوامعشان خواهد بود. این نظریه بیان می کند که فردی که منافع بیشتری نسبت به هزینه ها درک می کند، بر خلاف فردی که هزینه ها را بیشتر از منافع درک می کند، احتمالاً از توسعه حمایت می کند. مقاله حاضر پیشنهاد می کند، در حالی که جامعه در مرکز قرار دارد، نقش های مهمی برای دولت ها و سازمان های غیر دولتی در گردشگری اجتماع محور وجود دارد. نقش مشارکت عمومی و خصوصی نیز مورد بررسی قرار می گیرد. اگرچه نظریه تبادل اجتماعی برای پیش بینی و توضیح نگرش نسبت به گردشگران مورد استفاده قرار گرفته است، اما به دلیل نداشتن پیچیدگی نظری مورد انتقاد قرار گرفته است.

واژه های کلیدی: نظریه تبادل اجتماعی، گردشگری، اجتماع محوری

۱. مقدمه

براساس گزارش سازمان جهانی گردشگری (UNWTO؛ ۲۰۱۲)، تعداد گردشگران بین المللی در سراسر جهان از ۴۳۵ میلیون در سال ۱۹۹۰ به ۹۴۰ میلیون در سال ۲۰۱۰ افزایش یافت و انتظار می رود تا سال ۲۰۳۰ به ۱٫۸ میلیارد نفر برسد. درآمد حاصل از گردشگری بین المللی در سال ۲۰۱۷ برآورد شد. با ۱۳۴۰ میلیارد دلار آمریکا، و گردشگری تقریباً ۳۰ درصد از صادرات خدمات جهانی، ۱۰ درصد از تولید ناخالص داخلی جهان (GDP) و ۱۰ درصد از اشتغال در جهان را به خود اختصاص داده است. از سوی دیگر، این گسترش ناگهانی به طور همزمان چندین تأثیر منفی بر مقاصد گردشگری در سراسر جهان داشت. علاوه بر این، این تردید وجود دارد که آیا گردشگری بین المللی واقعاً به نفع مردم، به ویژه کشورهای در حال توسعه بوده است. در این شرایط، گردشگری مبتنی بر جامعه (CBT) به عنوان تلاشی برای رساندن مستقیم ثمرات گردشگری به جوامع محلی در کشورهای در حال توسعه ظاهر شده است (یوسوکه ایشیهارا^۲، ۲۰۲۰). لذا در دهه های اخیر، رفتار گردشگران شروع به تغییر کرده است زیرا گردشگران به دنبال رویکردی بی تجربه جدید به مقاصد هستند، جایی که می توانند فرهنگ محلی را تجربه کنند و خود را در سفرهای خود دخیل کنند. بنابراین، قصد آنها از سفر تنها کاوش در مقاصد موجود جدید نیست، بلکه فرهنگ، اخلاق، بقایای بومی باستانی و تاریخ محلی است که در آن می توانند از سفرهای معمولی فراتر رفته و بر اساس برداشت های شخصی تجربیات معتبر و معناداری داشته باشند. به همین ترتیب، از منظر گردشگری، از آنجا که گردشگری به فعالیتی برای خدمت به اهداف سفر و تقویت اقتصاد یک کشور تبدیل شده است، همچنین به جوامع محلی این امکان را می دهد تا فرصتی را برای گردشگران فراهم کنند تا فرهنگ خود را بیاموزند و از آن لذت ببرند و میراث و داستان تاریخی خود را ترویج کنند. بر اساس ابتکارات و مدیریت منابع طبیعی و فرهنگی، جامعه محلی باید در خدمت یک محصول گردشگری به گردشگران باشد. با این حال، با انجام آن، محدودیت هایی برای بهبود گردشگری برای جامعه محلی به ارمغان می آورد. با توجه به این جنبه ها، جامعه محلی به طور فزاینده ای در توسعه گردشگری و در جهت آینده گردشگری مهم شناخته شده است (یو-چیو لو و مردم پیدپونگ^۳، ۲۰۲۲).

گردشگری زمانی می تواند تکامل یابد و شکوفا شود که جمعیت محلی یک جامعه به گردشگری تمایل داشته باشند و ادراکات مثبتی از گردشگران و توسعه صنعت گردشگری داشته باشند. این مثبت گرایی در میان اعضای جامعه به این بستگی دارد که آیا آنها خود را در فرآیند توسعه شرکت می بینند یا خیر. گردشگری مبتنی بر جامعه چارچوبی چند قومی برای رشد اقتصادها، اعم از شهری و روستایی است، بنابراین جوامع را با چشم اندازی برای افزایش معیشت فراهم می کند (ساندپ کومار و لیا، ۲۰۲۰). از جمله چارچوب های تحلیلی که به معرفی و تبیین شاخص هایی در راستای تشریح و تحلیل رابطه میان نگرش ساکنین نسبت به گردشگری و پیامدهای متأثر از آن می پردازد، تئوری مبادله اجتماعی است. شالوده فکری تئوری مبادله اجتماعی، با استناد بر تئوری روانشناسی رفتاری و تئوری اقتصادی اصالت سودمندی بنا شده است بنابر نظریه مذکور، روابط

میان انسانها براساس تعامل میان دو مفهوم «هزینه» و «منفعت» شکل می گیرد. بدین معنی که افراد پس از ارزیابی سود و هزینه های یک مبادله تصمیم به مشارکت و یا عدم مشارکت در آن مبادله می گیرند. بر این مبنای حوزه گردشگری ساکنین گردشگری را با توجه به مبادلات صورت گرفته ارزیابی می کنند (عادلی، ۱۳۹۱). تیپو و کلی^۴ (۲۰۱۷) نظریه اقتصادی را برای

^۱World Tourism Organization^۲Gross Domestic Product^۳Yusuke Ishihara^۴Yu-Chih Lo & Pidpong Janta^۵Thibaut and Kelley

تدوین نظریه تبادل اجتماعی (SET) اصلاح کردند. نظریه تبادل اجتماعی مبتنی بر این واقعیت است که روابط انسانی مبتنی بر تجزیه و تحلیل هزینه - فایده و تجزیه و تحلیل گزینه های بین آنها است. بر اساس این نظریه که توسط جامعه شناس جورج هومنز ارائه شده است، افراد مزایا و خطرات بالقوه روابط اجتماعی را می سنجند. نظریه تبادل اجتماعی این باور است که افراد تنها زمانی به دیگران کمک خواهند کرد که منافع آنها بیشتر از هزینه های کمک باشد. ایده اصلی پشت نظریه مبادله اجتماعی این است که بیشتر رفتار ما ناشی از تمایل به حداکثر کردن پاداش و به حداقل رساندن هزینه هایمان است. تئوری تبادل اجتماعی گسترده ترین نظریه کاربردی برای ادراک تأثیر ساکنان است.

شرکت های گردشگری باید فعالیت خود را بر نوآوری و بهبود مستمر متمرکز کنند که به آنها اجازه می دهد با شرایط جدید در دنیایی کاملاً متغیر سازگار شوند. وضعیت کنونی مستلزم فرآیندی از یادگیری به منظور یادگیری روش ها، مدل ها و سیاست های جدید است. این شامل اتخاذ و ترکیب الگوهای جدید است. تغییر فعالانه رویه های حاکمیتی قدیمی؛ و یکسان سازی آداب و رسوم، نگرش ها و روش های انجام برای ارائه تجربیات ارزشمند، جدید و ارزش افزوده در مقاصد گردشگری و همچنین محصولات و خدماتی که تفاوت قابل توجهی ایجاد می کند مدل گردشگری مبتنی بر جامعه پیشنهادی یک سیستم رویه ای را در مدیریت گنجانده است که مبتنی بر درون زایی و افزایش پایدار منابع طبیعی است تا خدماتی را ارائه دهد که از طریق تجربیات جدید و تجربی به گردشگران پاداش دهد (ماریا روزا و نارنجو لوپارت، ۲۰۲۲). بهتر است بدانیم که از پایان قرن بیستم تا به امروز، تقاضای گردشگران دستخوش تغییرات مهمی در سراسر جهان شده است. این امر تحت تأثیر تغییرات عمیق در محیط ژئوپلیتیکی و همچنین وضعیت اقتصادی و بهداشتی است که بر بخش گردشگری اکوادور تأثیر گذاشته است.

در کوبا، پس از شکست سوسیالیسم رئال و فروپاشی میدان سوسیالیستی در سال ۱۹۸۹، نگاه به سمت باز کردن اقتصاد به روی کشورهای غربی معطوف شد. این شامل نگاه به توسعه گردشگری به عنوان نیروی محرکه اقتصاد بود. از آن زمان به بعد، فعالیت توریستی قوت گرفت و تقاضا برای گردشگری بین المللی افزایش یافت که همچنین ترجیحات خود را برای لذت بردن از طبیعت، تاریخ، و فرهنگ (موسیقی و رقص) مردم کوبا با فضای باز واقعی بیان می کند (کولانتونیو^۱ و همکاران، ۲۰۲۲). دلار^۲ (۲۰۱۰) استدلال می کند که گردشگری اغلب با فقر شناسایی می شود زیرا مشاغل در بخش گردشگری منجر به مشاغل کم درآمد می شود و رفاه جامعه را برای کسب درآمد بالاتر تضمین نمی کند. یکی از انواع فعالیت های گردشگری که به طور مستقیم با جامعه مرتبط است، گردشگری مبتنی بر جامعه است. در ابتدا، گردشگری مبتنی بر جامعه به عنوان یک شکل جایگزین گردشگری برای غلبه بر پدیده گردشگری انبوه/متعارف حضور داشت. گردشگری مبتنی بر اجتماع محوری باید

مدیریت و تحت مالکیت جامعه باشد، جایی که جامعه از این فعالیت های گردشگری سود مستقیم می برد. با این حال، در کنار توسعه گردشگری جامعه محور، کارشناسان سعی می کنند نظر خود را در مورد طرف دیگر گردشگری جامعه محور نیز بیان کنند.

تا به امروز، علیرغم تمرکز روزافزون بر ارزیابی نتایج و فرآیند سیاست گذاری گردشگری، بررسی دقیق یا سیستماتیک بسیار کمی از خروجی های سیاست، صورت گرفته است. شکاف آشکاری از نظر چارچوب هایی وجود دارد که معیارهای جهانی قابل اجرا را پیشنهاد می کنند که اسناد خط مشی را می توان بر اساس آن ارزیابی کرد. در نتیجه، مطالعات ارزیابی و/یا مقایسه اثربخشی اسناد سیاست گردشگری در دستیابی به اهداف خاص کمیاب است. بنابراین، هدف این مقاله پر کردن این شکاف با

^۱Social exchange theory

^۲María Rosa & Naranjo Lluart

^۳Colantonio

^۴Deller

ایجاد چارچوبی برای ارزیابی اسناد سیاست گردشگری در کشورهای در حال توسعه بر اساس عواملی است که ابتکارات گردشگری مبتنی بر اجتماع محوری را تسهیل و محدود می کند (آدیتا آگونگ پراکوسو^۱ و همکاران، ۲۰۲۰). گردشگری مبتنی بر اجتماع محوری به عنوان جایگزینی برای پر کردن شکاف اجتماعی و اقتصادی جوامع پدیدار می شود و برای جوامعی مناسب است که به دنبال ایجاد درآمد اضافی در فعالیت های اقتصادی روزانه خود با استفاده از منابع فرهنگی، طبیعی و محلی در یک منطقه خاص هستند. در این پژوهش قصد داریم تا به بررسی تبیین گردشگری مبتنی بر اجتماع محوری بر اساس نظریه تبادل اجتماعی بپردازیم.

۲. مرور ادبیات

۲-۱ گردشگری اجتماع محوری

گردشگری مبتنی بر اجتماع محوری، به عنوان یک ابزار جایگزین برای گردشگری انبوه سنتی در کشورهای در حال توسعه ارائه شده است و به عنوان یک ابزار توسعه جامعه توسعه یافته است که به جوامع در کنترل مدیریت و توسعه گردشگری کمک می کند و مزایایی را برای جوامع ایجاد می کند. علاوه بر این، گردشگری مبتنی بر اجتماع محوری به عنوان یک ابزار توسعه جامعه به تقویت و توانمندسازی جوامع از راه دور با کمک به مدیریت منابع گردشگری و تضمین مشارکت جامعه کمک می کند (ترژوس و چیانگ^۲، ۲۰۰۹).

۲-۲ مفهوم گردشگری مبتنی بر اجتماع محوری

مفهوم گردشگری اجتماع محوری برای اولین بار در کار مورفی ارائه شد که در آن به صورت مستقیم با گردشگری اجتماعی در کشورهای در حال توسعه مرتبط است و توسط مورفی در سال ۲۰۰۴ به میزان بیشتری توسعه یافت این مفهوم، همراه با سایر آثار موجود، تحقیقات و فرصت هایی را برای توسعه گردشگری در مناطق روستایی ایجاد کرد. مدل های دیگری از گردشگری وجود دارد، از جمله گردشگری حامی فقرا، که به مناطق دورافتاده خاص در کاهش فقر با ایجاد منافع خالص کمک می کند (سیمپسون، ۲۰۰۸)، و همچنین گردشگری اجتماع محوری با کمک اهداکنندگان که فقر جامعه را از طریق ارتقای اقتصاد معیشتی و حداکثر استفاده از منابع طبیعی به منظور کسب منافع و ایجاد کاهش می دهد. شرکت های اجتماعی برای درآمد بیشتر در مجموع، کارهای فوق الذکر خطی از ابتکارات لازم را برای جوامع جهت مدیریت و کنترل برنامه ریزی و توسعه گردشگری به دلیل مشارکت ساکنین در فعالیت های گردشگری در جوامع محلی خود و ارائه محصولات گردشگری که گردشگران به دنبال آن هستند و کمک به تعیین تعداد آنها هموار کرد. گردشگرانی که از این منطقه بازدید می کنند.

۲-۳ اهمیت گردشگری اجتماع محوری

با در نظر گرفتن گردشگری به عنوان یک ابزار اختیاری برای تقویت اقتصادهای محلی، گردشگری اجتماع محوری به یک ابزار کاهش فقر تبدیل می شود که به طرق مختلف مانند ارائه فرصت های آموزشی، حفظ محیط زیست و فعالیت های درآمدزا به جامعه محلی کمک می کند. از این رو، اصول و مکانیسم های توسعه گردشگری اجتماع محوری جریان اصلی هستند. اگرچه گردشگری اجتماع محوری می تواند منافع را برای جامعه افزایش دهد و اثرات منفی ناشی از استفاده از منابع جامعه را کاهش دهد، گردشگری اجتماع محوری خواستار یک برنامه بلند مدت موثر است. از این رو، یک پروژه گردشگری ابتدا باید با توانمندسازی جوامع محلی در مناطق روستایی به منظور پیشبرد پتانسیل آنها و استفاده از زمین و منابع آنها برای توسعه

^۱Aditha Agung Prakoso

^۲Trejos, B., and Chiang

جامعه انجام شود بنابراین با توجه به این نوع گردشگری، راه حل های ممکن برای مقابله با آثار و مشکلات منفی گردشگری انبوه در کشورهای در حال توسعه و در نتیجه آینده نگری به سمت برنامه ریزی توسعه برای بهبود جامعه پدید آمده است.

۲-۴ اهداف گردشگری اجتماع محوری

هدف اصلی گردشگری اجتماع محوری شامل جوامع محلی در گردشگری با مدیریت منابع گردشگری و با ارائه زیرساخت های اساسی بیشتر مانند اقامت، رستوران ها و خدمات اضافی برای میزبانی از گردشگران است. به طور همزمان، عناصر بیشتری مانند مراقبت های بهداشتی، سیستم های حمل و نقل، و سایت های آموزشی و آموزشی یا ارائه دهندگان باید به جوامع اضافه شود (لوپز-گوزمان^۲ و همکاران، ۲۰۱۱). به دنبال هیوازاکي (۲۰۰۶)، گردشگری اجتماع محوری معمولاً چهار هدف دارد. (۱) حفاظت از منابع: حفظ محیط زیست و ایجاد اثرات مثبت بر منابع طبیعی و فرهنگی منطقه از طریق گردشگری. در نتیجه گردشگری ارزش ایجاد می کند. (۲) توسعه اجتماعی و اقتصادی: ارائه یک رویکرد جدید برای توسعه اقتصادی محلی، که در آن هزینه ها و منافع به طور عادلانه بین ساکنان شرکت کننده در فعالیت های گردشگری توزیع می شود. (۳) توانمندسازی و مالکیت: افزایش توانمندی و مالکیت که توسط جوامع محلی با اجازه دادن به ساکنان محلی برای مشارکت در برنامه ریزی و مدیریت گردشگری مناسب به رسمیت شناخته می شود. (۴) تجربه بازدیدکنندگان با کیفیت: اطمینان از مشارکت گردشگران در تجارب معتبر و معنادار از طریق مسئولیت اجتماعی و زیست محیطی.

۲-۵ تاریخچه گردشگری اجتماع محوری

مفهوم گردشگری اجتماع محوری تاریخچه ای طولانی دارد و منشأ آن را می توان به دهه ۱۹۶۰/۱۹۷۰ جستجو کرد، زمانی که آژانس توسعه بین المللی ایالات متحده (USAID)، بانک جهانی، سازمان ملل متحد (UN) و سایر آژانس های کمکی شروع به فعالیت کردند (سبله^۳، ۲۰۱۰). بعدها، مشارکت جامعه محلی به تدریج به عنوان یک مدل جدید توسعه جامعه ظهور کرد، و به یکی از موضوعات اصلی در توسعه جامعه در طول دهه ۱۹۹۰ تبدیل شد. به طور همزمان، دهه ۱۹۷۰ شاهد ظهور مدیریت منابع طبیعی مبتنی بر اجتماع بود که بر اساس این ایده که حمایت جوامع محلی برای حفاظت از محیط زیست در کشورهای در حال توسعه حیاتی است شکل گرفت (گودوین، اچ، و سانتیلی^۴، ۲۰۰۹). این تغییر پارادایم به توسعه مشارکتی نشان دهنده چرخش بلاغت، هم در مطالعات توسعه و هم در مطالعات زیست محیطی، از رویکردی از بالا به پایین به پایین به بالا بود (استون^۵، ۲۰۱۵). از سوی دیگر، در دهه ۱۹۸۰ بود، زمانی که اثرات منفی گردشگری بیش از پیش آشکار شد، صنعت گردشگری خواستار مشارکت جوامع شد (مایاکا^۶ و همکاران، ۲۰۱۹). مورفی (۱۹۸۵) در کتاب خود گردشگری را «یک صنعت اجتماعی» دانست و خواستار مشارکت جوامع محلی در فرآیندهای تصمیم گیری و برنامه ریزی شد. در خصوص لزوم مشارکت جامعه در تصمیم گیری گردشگری می توان نکاتی را مطرح کرد. اول، گردشگری نه تنها توسط افراد در صنعت گردشگری، بلکه توسط افرادی که در مناطق توریستی زندگی می کنند ایجاد می شود. دوم، این جامعه است که تحت تأثیر توسعه گردشگری قرار می گیرد و اثرات مثبت و منفی گردشگری را دریافت می کند. با این حال، مطالعات موردی مورد بحث در آن روزها بیشتر جوامع در کشورهای توسعه یافته بودند، و باید توجه داشت که بافت کشورهای در حال توسعه اغلب در ادبیات

^۱López-Guzmán

^۲Sebele

^۳Goodwin, H. , & Santilli

^۴Stone

^۵Mayaka

توسعه گردشگری مشارکتی مورد توجه قرار نمی گرفت (رگرس^۷ و همکاران، ۲۰۱۶). علاوه بر این، در مخالفت با توریسم بین‌المللی اصلی، گردشگری جایگزین ناشی از جنبش «ضدفرهنگ» دهه ۱۹۶۰ در دهه ۱۹۸۰ شروع به محبوبیت کرد. هدف اولیه گردشگری جایگزین ایجاد تغییراتی در جامعه و اقتصاد مصرف‌گرا از طریق گردشگری بود. در گردشگری جایگزین، فرض بر این بود که مردم محلی و گردشگران می‌توانند با ارائه گردشگری سازگار با محیط اجتماعی-فرهنگی جامعه، فرصت‌های مهم‌تری برای ارتباطات متقابل برابر داشته باشند. با این حال، از آنجایی که مفهوم گردشگری جایگزین انتزاعی بود، چندین نوع گردشگری جدید به عنوان جنبه‌های گردشگری جایگزین نامگذاری شدند. همانطور که پانسیری (۲۰۰۵) اشاره می‌کند، تحقیقات گردشگری از تعداد زیادی رشته دانشگاهی تشکیل شده است که به هر محقق اجازه می‌دهد تا گردشگری را از دیدگاه خود، بر اساس پیشینه نظری خود ببیند. اینها شامل طیف گسترده‌ای از رشته‌ها مانند جامعه‌شناسی، روانشناسی، اقتصاد، مردم‌شناسی، مطالعات محیطی و مطالعات توسعه است (فلاک-نودوفر^۸، ۲۰۰۸).

۳. پیشینه تحقیق

جدول ۱. مطالعات انجام گرفته در داخل و خارج از کشور

ردیف	نام	سال	عنوان	روش تحقیق	نتایج
۱	ماریا روزا و نارانجو لوپارت	۲۰۲۲	مدل نظری برای تحلیل گردشگری جامعه محور: کمک به توسعه پایدار	این تحقیق در بافت توریستی اکوادور انجام شد که برای آن از روش قیاسی استفاده شد که امکان بررسی مشکل را فراهم کرد و نظریه‌های کلی‌تر مربوط به فعالیت توریستی که امکان شناسایی مکان‌ها و اهداف کار را فراهم می‌کرد. نتیجه‌گیری دقیق در مورد موضوع مورد مطالعه این یک تحقیق ترکیبی بود که امکان ادغام مشارکت تحلیل‌های کمی و کیفی را در پردازش و پردازش اطلاعات فراهم کرد.	نتایج شامل دستیابی به سیستم‌بندی مدل‌های نظری مرتبط با گردشگری جامعه‌محور و از نقطه نظر عملی، به دست آوردن مدل جدیدی از گردشگری جامعه‌محور، نمایش گرافیکی زیرسیستم‌های تشکیل‌دهنده این مدل و استدلال‌های آن بود. یافته‌ها لزوم به‌روزرسانی مدل گردشگری جامعه‌محور را به‌عنوان کمکی به توسعه علمی گردشگری و همچنین ماهیت سیستمی اجزای آن از منظر تحلیلی جدید نشان می‌دهد که نیاز به تغییرات را به‌عنوان عامل توسعه‌ای در نظر می‌گیرد.
	یو-چیه لو و مردم پیدپونگ	۲۰۲۲	دیدگاه ساکنان در مورد توسعه گردشگری مبتنی بر جامعه -	هدف از این مطالعه بررسی مزایا و چالش‌های CBT و همچنین راه‌حلی برای رفع کاستی‌های شناسایی‌شده با مطالعه جامعه چیانگ مای، تایلند است. برای دستیابی به این اهداف از روش	نتایج مشاهدات میدانی و داده‌های مصاحبه از ساکنان محلی گزارش، تجزیه و تحلیل و مورد بحث قرار گرفت. برای تمرین CBT، یافته‌ها نشان داد که چندین چالش در اجرای CBT تجربه شده است، از جمله تضاد بر سر مالکیت منابع و نشت منافع، مسائل مالی و مشکلات

^۷Reggers

^۸Flacke-Neudorfer

مطالعه کیفی جامعه موئن انگوئن کنگ، چیانگ مای، تایلند	های کیفی، مشاهدات میدانی و مصاحبه استفاده شد و داده های کیفی با استفاده از تحلیل موضوعی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت	مشارکت جامعه. با این حال، فراوانی منابع گردشگری و نگرانی های مرتبط با امنیت به عنوان مزایای CBT در این منطقه شناسایی شد.
آدیتا آگونگ پراکوسو و همکاران	۲۰۲۱ گردشگری جامعه محور: مفاهیم، فرصت ها و چالش ها	این پژوهش یک مقاله مفهومی با روش مرور ادبیات است. این مطالعه مفاهیم، فرصت ها و چالش های پارادایم گردشگری جامعه محور را تشریح می کند.
تک بی دانگی و تازیم جمال	۲۰۱۶ رویکرد یکپارچه به "گردشگری پایدار جامعه محور"	این مقاله بر اساس مقاله قبلی منتشر شده در Sustainability با ارائه یک چارچوب یکپارچه بر اساس بررسی و تحلیل جامع و عمیق ادبیات مرتبط با گردشگری است. این مطالعه نه تنها زمینه های مشترک و تفاوت های قابل پیش بینی را نشان می دهد، بلکه ابعاد مهم پایداری را نیز نشان می دهد که عقب مانده یا به توجه بسیار بیشتری نیاز دارند، مانند عدالت، عدالت، مسائل اخلاقی و حکمرانی.
ریچل دادز	۲۰۱۹ عناصر کلیدی موفقیت و موانع در گردشگری جامعه محور	عناصر کلیدی موفقیت و موانع در گردشگری مبتنی بر جامعه چکیده گردشگری جامعه محور (CBT) اغلب به عنوان جایگزینی برای گردشگری انبوه و رویکردی برای پایداری تر شدن گردشگری ذکر شده است. اگر CBT به خوبی توسعه یابد، می تواند به یک مکانیسم کاهش فقر و راهی برای دسترسی به بهبود کیفیت زندگی تبدیل شود، که توانمندسازی و منافع اقتصادی بیشتری را برای افراد در جوامع محلی فراهم می کند.

				کند.	
آندریا یانس و همکاران	۲۰۱۹	گردشگری جامعه محور در کشورهای در حال توسعه: چارچوبی برای ارزیابی سیاست	این مقاله چارچوبی را برای ارزیابی اسناد سیاست گردشگری بر اساس عواملی که CBT را در کشورهای در حال توسعه تسهیل و محدود می کند،	نتایج نشان داد که سیاست ها در ارائه پایه ای برای مشارکت جامعه در CBT ضعیف هستند. تجارب بین المللی نشان می دهد که موانع CBT در سراسر جهان مشابه است. بنابراین، این چارچوب در ارزیابی اسناد سیاست در سایر کشورهای در حال توسعه مفید است.	
یوسوکه ایشیهارا	۲۰۱۶	مروری بر گردشگری جامعه محور از تاریخچه تا چارچوب ارزیابی	هدف این فصل ارائه یک نمای کلی از CBT با بررسی برخی مسائل مهم مانند تاریخچه، تعریف، ایده مرکزی، اجرا و چارچوب ارزیابی است. علاوه بر این، با توجه به روندهای فعلی در زمینه های گردشگری و توسعه بین المللی، در نظر گرفتن اینکه چگونه CBT می تواند به دستیابی به اهداف توسعه پایدار جهانی (SDGs) کمک کند، ضروری است.	گردشگری مبتنی بر جامعه (CBT) طی چند دهه گذشته به محبوبیت بین المللی دست یافته است و جایگاه خود را به عنوان روشی عملی برای ارائه مستقیم مزایای گردشگری به جوامع محلی در کشورهای در حال توسعه تثبیت کرده است بنابراین، به منظور توسعه استدلال برای CBT و گسترش پتانسیل آن، پیشنهاد می شود که CBT از دیدگاه های گسترده تر بازیگران مختلف درگیر در آن درک شود.	
شارون استر و آناک دونی سیتا	۲۰۱۲	گردشگری مبتنی بر جامعه (CBT) ادراکات جامعه محلی نسبت به تأثیرات اجتماعی و فرهنگی.	این مقاله یک چارچوب مفهومی مبتنی بر بررسی ادبیات تأثیرات گردشگری، و ادراک جامعه محلی نسبت به تأثیرات اجتماعی و فرهنگی گردشگری ارائه می کند. این بررسی نشان می دهد که افراد مختلف ادراکات، تجربیات و مزایای متفاوتی نسبت به برنامه ریزی و توسعه گردشگری در منطقه خود دارند.	گردشگری مبتنی بر جامعه (CBT) معمولاً به عنوان بستری برای جامعه محلی در نظر گرفته می شود تا از طریق ارائه محصولات خود به گردشگرانی که طیفی از جوامع محلی، سبک زندگی، منابع طبیعی و فرهنگ را شامل می شود، منافع اقتصادی ایجاد کند. CBT همچنین به عنوان یک برنامه توسعه شناخته می شود که مزایای اجتماعی و فرهنگی جامعه محلی را از طریق مبادلات اجتماعی و فرهنگی با گردشگران افزایش می دهد.	
دیترمار بگو	۲۰۲۱	مطالعه خوشه ای اصطلاحات گردشگری	فقدان یک تعریف رسمی از «گردشگری مبتنی بر جامعه» (CBT) از سوی سازمان ملل متحد باعث شده است که	مشاهدات بیشتر نشان می دهد که چگونه آثار در حوزه ادبیات CBT عمدتاً توسط چهار گروه از نویسندگان نوشته شده است: (۱) دانشگاهیان، (۲) دولت های محلی، سازمان	

			مبتنی بر جامعه	دانشگاهیان در ادبیات به بحث در مورد فلسفه این اصطلاح بپردازند. این مقاله فهرستی از تغییرات اصطلاحات CBT را به ترتیب زمانی جمع آوری و مطالعه می کند.	های غیر دولتی، و ۴) سازمان های بین المللی. مجموعه ای از ۹۰ کار CBT که از طریق تجزیه و تحلیل ابری کلمه نمایش داده می شود، شواهدی از تفاوت بین این سه گروه مختلف ارائه می دهد. نتایج نشان می دهد که چگونه دانشگاهیان بر «مشارکت جامعه»، دولت بر «جایگاه محصول» و سازمان های بین المللی بر «اهداف توسعه» تمرکز بیشتری دارند.
	جیامپیکولی		مدل توسعه گردشگری مبتنی بر جامعه و مشارکت جامعه	هدف این مقاله بررسی رابطه بین چرخه حیات منطقه گردشگری (TALC) و CBT با ارائه مدلی است که مراحل مختلف TALC را در رابطه با CBT، مشارکت جامعه و نوع گردشگر به تصویر می کشد	پژوهش نشان می دهد، اول، که درک مشارکت جامعه و رابطه آن با CBT باید دقیق تر باشد تا نشان دهد که CBT به خودی خود مشارکتی است. CBT همچنین می تواند به عنوان خود مشارکتی توصیف شود: جامعه خود توسعه را آغاز کرده و هدایت می کند. ثانیاً، یافته ها نشان می دهد که توسعه گردشگری در مقاصد محلی را طی می کند که طی آن CBT به تدریج توسط افراد خارجی و نخبگان محلی به خطر می افتد و به حاشیه می رود. کنترل مقصد گردشگری، به عنوان یک پیامد CBT، رشد بالقوه را از طریق حمایت ذینفعان خارجی افزایش می دهد که مهم است.
	رابین نونکو	۲۰۱۶	استفاده جامع تر از نظریه تبادل اجتماعی برای مطالعه نگرش ساکنان به گردشگری	این مقاله به تحلیل انتقادی عناصر مختلف درگیر در فرآیند تبادل اجتماعی بین ساکنان یک مقصد و صنعت گردشگری می پردازد. ساختارهای اصلی SET را تجزیه و تحلیل می کند و به ویژه بر قدرت و اعتماد بین بازیگران در فرآیند مبادله تمرکز می کند	استدلال ها نشان می دهد که محققان در ادغام این مفاهیم اصلی در یک مطالعه واحد برای بررسی تأثیر آنها بر درک ساکنان از گردشگری و حمایت آنها از توسعه شکست خورده اند. این مقاله پیشنهاد می کند که مفاهیم قدرت و اعتماد پتانسیل قابل توجهی در تبیین پذیرش جامعه از گردشگری دارند و اگر قرار است این زمینه مطالعاتی به لحاظ نظری پیشرفت کند، محققان باید این مفاهیم را به صورت تجربی در یک چارچوب یکپارچه آزمایش کنند.
	چای ژانگ و همکاران	۲۰۲۱	کاربرد نظریه تبادل	در این مقاله سعی بر آن است تا به ریشه یابی نظریه مبادله	تحقیقات در حوزه گردشگری، نظریه تبادل اجتماعی را ساده می کند، اما نظریه تبادل

			اجتماعی در تحقیقات گردشگری: یک تفکر انتقادی	اجتماعی در حوزه گردشگری پرداخته، روش ها و مقیاس های پژوهشی مختلف را تحلیل کرده و مشکلات موجود در پژوهش نظریه مبادلات اجتماعی در حوزه گردشگری را به طور انتقادی بازتاب دهد.	اجتماعی دارای پیشینه و مبانی نظری پیچیده و عظیمی است. در تحقیقات گردشگری به قسمت هایی که به راحتی قابل کمیت هستند پی می بریم و از برخی دیگر که قدرت توضیحی در حوزه گردشگری دارند چشم پوشی می کنیم.
	پراستيو نوگروهو و شینیا نوماتا	۲۰۲۰	حمایت ساکنان از توسعه گردشگری مبتنی بر جامعه: شواهدی از پارک ملی اندونزی	برای درک مکانیسم حمایت ساکنان از تحولات CBT در مراحل اولیه، از یک نظریه تبادل اجتماعی گسترده (SET) برای بررسی روابط بین متغیرهای پنهان زیر حمایت از توسعه گردشگری استفاده شد: مشارکت جامعه، دلبستگی جامعه، مزایای درک شده و درک شده. هزینه در ۱۲ روستای مجاور پارک ملی Gunung Ciremai (GCNP)، اندونزی. در مجموع ۹۳۴ پرسشنامه قابل استفاده جمع آوری شد. CBT دسترسی ساکنان به منطقه GCNP و مزایای آن را فراهم می کند.	منافع اقتصادی درک شده و مشارکت جامعه بیشترین تأثیر را بر حمایت ساکنان از توسعه گردشگری داشته است. مزایا و هزینه های درک شده واسطه های قابل توجهی در رابطه بین دلبستگی جامعه و مشارکت در توسعه گردشگری و حمایت از آن بودند. این یافته ها روابط متقابل بین متغیرهای تعیین کننده را تایید می کنند که حمایت ساکنان از توسعه گردشگری بر اساس SET را توضیح می دهند، البته با مکانیسم ها، اثرات و ارزش های متفاوت. یافته ها همچنین حاکی از آن است که مدیران پارک باید نه تنها بر تخصیص مزایای گردشگری در میان ساکنان محلی تمرکز کنند، بلکه باید سطح اختلالات جوامع اطراف GCNP را نیز به حداقل برسانند.
	چانین یوپچ		گردشگری فرهنگی و پایدار توسعه جامعه: دیدگاه ساکنان و کاربرد نظریه تبادل اجتماعی	هدف این مطالعه بررسی عوامل مهم مؤثر بر حمایت ساکنان از گردشگری در طول یکی از مشهورترین جشنواره های تایلند - جشنواره شمع، و توسعه دستورالعمل های عملی برای حمایت از پایداری آن است. داده ها از ساکنان جامعه محلی که جشنواره شمع در آن برگزار می شود جمع آوری شد.	در این تحقیق متغیر وابسته حمایت ساکنان از گردشگری جشنواره پایدار و متغیرهای مستقل شامل غرور جامعه، احساس جامعه، هزینه درک شده، سود درک شده و نگرش به توسعه گردشگری بود. یافته ها نشان داد که نگرش نسبت به توسعه گردشگری، احساس جامعه، غرور جامعه و مزایای درک شده به طور معناداری بر حمایت ساکنان از گردشگری جشنواره ای پایدار تأثیر می گذارد.
	عادلی	۱۳۹۱	بررسی نگرش جامعه	در پژوهش حاضر با تمرکز بر پایداری اجتماعی مقوله	یافته های منتج از سنجش نگرش جامعه میزبان در منطقه فهادان نشان میدهد، از بعد

اجتماعی گردشگری در وضعیت پایداری قرار دارد. وابستگی منطقه به گردشگری، پیش بینی بهبود شرایط محله به ویژه در عرصه امنیتی و محیطی، میزان آگاهی و حساسیت افراد نسبت به مسائل فرهنگی و هویتی از جمله عوامل تأثیرگذار بر ارزیابی افراد نسبت به گردشگری می باشد.	گردشگری و پیامدهای آن در بافت زنده تاریخی فهادان یزد از منظر جامعه میزبان با استناد بر رویکردی تحلیلی مورد بررسی و سنجش قرار میگیرند.	میزبان نسبت به گردشگری و پیامدهای آن در یک بافت زنده تاریخی			
---	---	---	--	--	--

۴. روش تحقیق

این مقاله از نوع مقالات مفهومی با روش مرور ادبیات است. روش مرور ادبیات، بررسی انتقادی نظریه، یافته ها و سایر مواد پژوهشی به دست آمده از مواد مرجع است تا به عنوان مبنایی برای ایجاد چارچوب ذهنی روشن از فرمول بندی مسئله، توضیح مفاهیم، تعاریف، اصول و اصطلاحات گردشگری مبتنی بر اجتماع محوری بررسی های ادبیات شامل بررسی ها، خلاصه ها و افکار نویسندگان درباره چندین منبع ادبی (کتاب، مقاله و اطلاعات از وبسایت ها) در مورد موضوعات مورد بحث است. چندین مرحله در روش مرور ادبیات در این مقاله انجام شد، از جمله: تدوین مسائل و موضوعات، در این مورد نظریه تبادل اجتماعی؛ تعیین ادبیات مرتبط با مفهوم گردشگری مبتنی بر اجتماع محوری و همچنین فرصت ها و چالش های پیاده سازی گردشگری مبتنی بر اجتماع محوری؛ ارزیابی داده ها از ادبیات انتخاب شده و مرتب سازی منابع داده ای که سهم دارند و تحت نیاز موضوع بحث هستند؛ تجزیه و تحلیل و تفسیر داده ها با توجه به موضوع برای یافتن مفاهیم؛ نتیجه گیری از دیدگاه گردشگری مبتنی بر اجتماع محوری، به ویژه در مورد نظریه تبادل اجتماعی.

۵. کاربرد نظریه تبادل اجتماعی در تحقیقات گردشگری

گردشگری زمانی می تواند تکامل یابد و شکوفا شود که جمعیت محلی یک جامعه به گردشگری تمایل داشته باشند و ادراکات مثبتی از گردشگران و توسعه صنعت گردشگری داشته باشند. این مثبت گرایی در میان اعضای جامعه به این بستگی دارد که آیا آنها خود را در فرآیند توسعه شرکت می بینند یا خیر. گردشگری مبتنی بر جامعه چارچوبی چند قومی برای رشد اقتصادها، اعم از شهری و روستایی است، بنابراین جوامع را با چشم اندازی برای افزایش معیشت فراهم می کند (ساندپ کومار ولیا، ۲۰۲۰). تیبو و کلی (۲۰۱۷) نظریه اقتصادی را برای تدوین نظریه تبادل اجتماعی (SET) اصلاح کردند. این نظریه مستلزم مطالعه روانشناسی اجتماعی گروه ها است و رابطه ای بین مزایا و هزینه های فعالیت های اقتصادی-اجتماعی، به عنوان مثال، گردشگری برقرار می کند. همه ارتباطات بر اساس مقایسه بین استانداردها و ارزش های درک شده افراد و گروه ها تجزیه و تحلیل می شوند. از منظر گردشگری، نظریه تبادل اجتماعی نگرش افراد نسبت به گردشگری و سطح حمایت بعدی آنها از توسعه آن را توضیح می دهد. حمایت از توسعه گردشگری متأثر از ارزیابی نتایج برای خود و به طور کلی برای جامعه خود است. تئوری تبادل اجتماعی مفهومی را مبتنی بر مقایسه هزینه ها و منافع، ادراکات منفی و مثبت و حمایت از توسعه گردشگری در کشور ترسیم کرده است. با این حال، این ادراکات در میان ذینفعان مختلف صنعت گردشگری متفاوت است، به عنوان مثال، افرادی که مستقیماً با گردشگری مرتبط هستند ممکن است به دلیل مزایای نسبی مرتبط با درآمد و اقتصادشان، ادراکات مثبت تری داشته باشند. تحقیقات این نظریه را تایید کرده و به این نتیجه رسیده اند که عوامل اجتماعی، زیست

^۱Thibaut and Kelley^۲Social exchange theory

محیطی و اقتصادی زیادی به دلیل ادراکات مثبت و منفی افراد مرتبط با بخش گردشگری به طور مستقیم یا غیرمستقیم با توسعه گردشگری پایدار مرتبط بوده اند (حسن و همکاران، ۲۰۲۲).

تحقیقات نظریه تبادل اجتماعی در زمینه گردشگری دستاوردهایی را به دست آورده است. این یک نظریه بسیار پرکاربرد در تحقیقات گردشگری است. این به طور گسترده در حمایت از ساکنان، پیش بینی توسعه گردشگری آینده و مسائل دیگر استفاده می شود و قدرت توضیحی قوی دارد. با این حال، به عنوان یک مکتب دانشگاهی مهم جامعه شناسی، نظریه تبادل اجتماعی دارای سابقه طولانی توسعه و مفهوم نظری است، نه فقط دو مفهوم ساده هزینه و سود. محققان اولیه نظریه تبادل اجتماعی را به عنوان هزینه و فایده ساده کردند که برای تحقیقات کمی مناسب است. با تعمیق پژوهش، پدیده‌هایی در حوزه گردشگری به وجود می‌آید که با نظریه تبادل اجتماعی قابل توضیح نیست و نظریه تبادل اجتماعی نمی‌تواند برخی از مشکلات پیچیده را به درستی توضیح دهد (ولیا، ساندپ کومار، ۲۰۲۲). مشکلاتی در استفاده از نظریه تبادل اجتماعی و روش های تحقیق در دانشگاه های گردشگری وجود دارد که منجر به عدم مشارکت نظری در تحقیقات مرتبط می شود مدل هزینه و فایده که معمولاً توسط محققان استفاده می شود برای توضیح کمی برخی از پدیده های حوزه گردشگری مناسب است و به توضیح بسیاری از پدیده ها کمک می کند. با این حال، چارچوب و مدل های پژوهشی موجود بیش از حد ساده سازی شده و مورد استفاده نادرست قرار می گیرند و مفهوم غنی اصلی نظریه مبادله اجتماعی، مانند برخی متغیرها و اصول مهم را نادیده می گیرند، و حتی تنها با مفهوم هزینه و فایده اشتباه گرفته می شوند. در آینده، تحقیقات گردشگری باید مبانی نظری، منبع نظری و مفهوم نظری نظریه تبادل اجتماعی را روشن کند، به طرح تحقیق مسئله محور پایبند باشد، از پیروی از توصیه های دیگران اجتناب کند و سایر بخش های توضیحی نظریه تبادل اجتماعی در حوزه گردشگری را نادیده بگیرد (سی ژانگ و همکاران، ۲۰۲۱). نظریه تبادل اجتماعی یک معدن نظری غنی است و مطالب زیادی وجود دارد که می توان استخراج کرد

۶. نتیجه گیری

گردشگری مبتنی بر اجتماع محوری، شکلی از گردشگری است که بر مشارکت جوامع در نمایش فرهنگ، صنوعات، میراث و محیط‌هایشان تاکید و تشویق می‌کند. مشارکت اجتماعی ممکن است شامل اداره شرکت‌های شخصی به‌عنوان فردی، جمعی و/یا با شرکای رسمی باشد و ممکن است شامل بازدید و تورهای روستایی، مشارکت در زندگی روستایی، تورهای فرهنگی و غیره باشد. گردشگری مبتنی بر اجتماع محوری یکی از این حوزه‌های گردشگری است که مزایایی را برای به حداقل رساندن اثرات منفی و کمک به مشارکت اعضای جوامع برای حفاظت از میراث فرهنگی و طبیعی خود و همچنین بهره‌مندی مستقیم از فعالیت‌های گردشگری ایجاد می‌کند. این مقاله استدلال می‌کند که درجه مشارکت توسط نوع سرمایه‌گذاری گردشگری مبتنی بر اجتماع محوری مشخص می‌شود، زیرا برخی از انواع سرمایه‌گذاری به نفع جوامع کار می‌کنند در حالی که دیگران این کار را نمی‌کنند. مفاهیم کنترل، قدرت، توانمندسازی، تصمیم‌گیری و شرایط اجتماعی-اقتصادی در این گفتمان اهمیت دارند. رویکردهای اجتماع محوری باید بتوانند ساختارهای قدرت موجود را به چالش بکشند، اگر قرار است در مناطق محروم قبلی، توانمندسازی واقعی حاصل شود. سهم عمده این مقاله، مشارکت جامعه و چارچوب مدل گردشگری مبتنی بر اجتماع محوری است که ارائه می‌کند. در زمینه گردشگری، تئوری تبادل اجتماعی پیشنهاد می‌کند که حمایت ابراز شده از توسعه گردشگری به عنوان تمایل برای ورود به یک مبادله در نظر گرفته می‌شود و ساکنان پس از ارزیابی مزایا و هزینه ها، مبادلات را انتخاب می‌کنند.

^۱Hassan

^۲Walia, Sandeep Kumar

^۳Chai Zhang

در واقع این مقاله سعی دارد مفهوم اساسی پیاده سازی گردشگری مبتنی بر اجتماع محوری بر اساس نظریه تبادل اجتماعی، از جمله فرصت ها و چالش های موجود را نشان دهد. این باید برای توسعه گردشگری آتی، به ویژه آنهایی که مبتنی بر جوامع محلی هستند، در نظر گرفته شود. بر اساس نظریه تبادل اجتماعی، یک فرد هزینه یک تعامل اجتماعی (نتیجه منفی) را در برابر پاداش آن تعامل اجتماعی (نتیجه مثبت) می سنجد. نظریه تبادل اجتماعی مفهومی مبتنی بر این تصور است که رابطه بین دو نفر از طریق فرآیند تحلیل هزینه و فایده ایجاد می شود. به عبارت دیگر، این معیاری است که برای تعیین تلاش های انجام شده توسط یک فرد در یک رابطه فرد به فرد طراحی شده است.

گردشگری مبتنی بر اجتماع محوری این امکان را برای ساکنان منطقه فراهم می کند تا راهنمای تور شوند و به بازدیدکنندگان خدمات ارائه دهند. همچنین فرصتی را برای جوامع فراهم می کند تا در ایجاد حرکت در عناصر تولید و مبادله کالاها و خدمات در یک منطقه خاص ایفای نقش کنند. برخی از جوامع محلی توانسته اند فرصت های گردشگری را شناسایی کنند و در این صنعت مشارکت دارند، زیرا فعالیت هایی که در آن جوامع در طراحی و اجرای گردشگری مشارکت دارند، مشارکت جامعه را با هدف کمک به رشد اقتصادی تسهیل می کند.

علاوه بر این، باید روشن باشد که گردشگری مبتنی بر اجتماع محوری مستلزم رویکرد مشارکتی تری به گردشگری است و توانایی تبدیل شدن به یک محصول گردشگری بادوام را دارد. برای تحقق این پتانسیل باید ارتباط تنگاتنگی بین برنامه های بخش دولتی و بخش خصوصی همراه با آرمان های جوامع برای توسعه گردشگری در منطقه وجود داشته باشد. در جوامعی که در توسعه گردشگری مشارکت دارند، مزایایی مانند کاهش فقر و ایجاد اشتغال وجود دارد. علاوه بر این، این رویکرد صنعت گردشگری را از طریق انتقال تصمیم گیری به جوامع، غیرمتمرکز می کند، به توسعه محصولات گردشگری منطقه ای کمک می کند. و در عین حال به عنوان محرکی برای تولید محصولات محلی عمل می کند تا شامل خوراک شناسی در میان دیگران شود.

یافته های پژوهشی این مطالعه نشان می دهد که چالش های متعددی بر توسعه گردشگری مبتنی بر اجتماع محوری در قالب نظریه تبادل اجتماعی داشته است. علاوه بر این، این مطالعه به بررسی مزایا و فرصت هایی می پردازد که باید در گام های آینده توسعه جامعه تقویت و توسعه شوند. با این حال، توسعه محصول به عنوان راه حلی برای غلبه بر چندین چالش، همچنان موضوعی در مورد چگونگی استفاده از زمین اجتماعی توسط جامعه یا افراد خارجی است.

در آینده، تحقیقات گردشگری باید مبانی نظری، منبع نظری و مفهوم نظری نظریه تبادل اجتماعی را روشن کند، به طرح تحقیق مسئله محور پایبند باشد، از پیروی از توصیه های دیگران اجتناب کند و سایر بخش های توضیحی نظریه تبادل اجتماعی در حوزه گردشگری را نادیده بگیرد. نظریه تبادل اجتماعی یک معدن نظری غنی است و مطالب زیادی وجود دارد که می توان استخراج کرد. در آینده، ما باید مطالبی را که قبلاً برای تحقیق نادیده گرفته شده بود، در چارچوب تحقیق و مدل تحقیق بیاوریم تا قدرت توضیحی نظریه تبادل اجتماعی بر پدیده های پیچیده گردشگری بهبود یابد.

منابع و مآخذ

عادل، سمیرا (۱۳۹۱). بررسی نگرش جامعه میزبان نسبت به گردشگری و پیامدهای آن در یک بافت زنده تاریخی، نشریه هنرهای زیبا - معماری و شهرسازی دوره ۱۷ شماره ۴ زمستان ۱۳۹۱، ۸۱-۹۴

Aditha Agung Prakoso, Eugenius Pradipto, Muhammad Sani Roychansyah, Bima Setya Nugraha (۲۰۲۲) Community-based tourism: concepts, opportunities and challenges, Journal of Sustainable Tourism and Entrepreneurship (JoSTE) ISSN 2714-6480, Vol 2, No 2, 2020, 95-107

Andrea Yanes, Seweryn Zielinski, Marlenny Diaz Cano and Seong-il Kim (۲۰۱۹) Community-Based Tourism in Developing Countries: A Framework for Policy Evaluation, Sustainability 2019, 11(9),

Chai Zhang, Xuewang Dong, Suyuan Zhang, Jingjing Guan (۲۰۲۱) The application of Social Exchange Theory in tourism research: a critical thinking, 12th International Conference on E-business, Management and Economics July 2021 Pages 683-687

Colantonio, A.; Potter, R.B. Urban Tourism and Development in the Socialist State, 1st ed.; Ashgate: Surrey, UK, 2017; Available online: <https://centaur.reading.ac.uk/3403/> (accessed on 13 August ۲۰۲۲).

Cooperation, A.-P. E. (2014). 2000 APEC Tourism Ministerial Meeting: Seoul Declaration on an APEC Tourism Charter. Seoul: APEC.

Deller, S. (2010). Rural poverty, tourism and spatial heterogeneity. *Annals of Tourism Research*, ۳۷(۱), ۱۸۰-۲۰۵.

Dodds, R., Ali, A., & Galaski, K. (2016) Mobilizing Knowledge: Key elements of success and barriers in community based tourism, *Current Issues in Tourism* DOI:

Flacke-Neudorfer, C. (2008). Actors or victims? Actor oriented perspectives on new forms of tourism. In P. Burns & M. Novelli (Eds.), *Tourism development: Growths, myths, and inequalities* (pp. 239-۲۵۸).

Giampiccoli, D.A. (2018). Community-based tourism development model and community participation.

Goodwin, H. , & Santilli, R. (2009). Community-based tourism: A success? Occasional Paper 11. Leeds: International Centre for Responsible Tourism.

Hassan, T.H., Salem, A.E., Abdelmoaty, M.A., & Saleh, M.I. (2022). RENEWING THE ECOTOURISM INVESTMENTS' STRATEGIES IN THE KINGDOM OF SAUDI ARABIA: SOCIAL EXCHANGE THEORY PROSPECTS. *GeoJournal of Tourism and Geosites*, 45(4spl), ۱۶۶۱-۱۶۷۳. <https://doi.org/10.30892/gtg.454spl16-987>

López-Guzmán, T. , Sánchez-Cañizares, S. , & Pavón, V. (2011). Community-based tourism in developing countries: A case study. *TOURISMOS*, 6(1), 69-84.

López-Guzmán, T., Borges, O., and Cerezo, J. M. (2011). Community-based tourism and local socio-economic development: a case study in Cape Verde. *Afr. J. Bus. Manag.* 5, 1608-1617.

- María Rosa Naranjo Llupart(۲۰۲۲) Theoretical Model for the Analysis of Community-Based Tourism: Contribution to Sustainable Development, *Sustainability* 2022, 14(17), 10635; <https://doi.org/10.3390/su141710635>
- Mayaka, M. , Croy, W. G. , & Wolfram Cox, J. (2019). A dimensional approach to community-based tourism: Recognising and differentiating form and context. *Annals of Tourism Research*, 74, 177–190.
- Prasetyo Nugroho &Shinya Numata(۲۰۲۰) Resident support of community-based tourism development: Evidence from Gunung Ciremai National Park, Indonesia Pages 2510-2525
- Reggers, A. , Grabowski, S. , Wearing, S. L. , Chatterton, P. , & Schweinsberg, S. (2016). Exploring outcomes of community-based tourism on the Kokoda Track, Papua New Guinea: A longitudinal study of participatory rural appraisal techniques. *Journal of Sustainable Tourism*, 24(8–9), 1139–1155.
- Robin Nunkoo(۲۰۱۶) Toward a More Comprehensive Use of Social Exchange Theory to Study Residents’ Attitudes to Tourism, *Procedia Economics and Finance* Volume 39, 2016, Pages 588-596
- SAY, Dietermar. A Cluster Study of Community-Based Tourism Terminology. *Journal of Environmental Management and Tourism*, [S.l.], v. 12, n. 8, p. 2082 - 2095, dec. 2021. ISSN 2068-7729.
- Sebele, L. S. (2010). Community-based tourism ventures, benefits and challenges: Khama Rhino Sanctuary Trust, Central District, Botswana. *Tourism Management*, 31(1), 136–146.
- Sharon Esther Anak Donny Sita(۲۰۱۲) Community-based Tourism (CBT): Local Community Perceptions toward Social and Cultural Impacts.Conference: 1st Tourism and Hospitality International ConferenceAt: De Palma Ampang, Kuala Lumpur, Malaysia
- Simpson, M. C. (2008). Community benefit tourism initiatives—A conceptual oxymoron? *Tour. Manag.* 29, 1–18. doi: 10.1016/j.tourman.2007.06.005
- Stone, M. T. (2015). Community-based ecotourism: A collaborative partnerships perspective. *Journal of Ecotourism*, 14(2–3), 166–184.
- Trejos, B., and Chiang, L. H. N. (2009). Local economic linkages to community-based tourism in rural Costa Rica. *Singapore J. Trop. Geogr.* 30, 373–387. doi: 10.1111/j.1467-9493.2009. 00375.x
- Walia, Sandeep Kumar , "Community-based tourism" , in *The Routledge Handbook of Community-Based Tourism Management* ed. Sandeep Kumar Walia (Abingdon: Routledge, 21 Dec 2020), accessed 25 Mar 2023 , Routledge Handbooks Online.
- Yoopetch, Chanin. 2022. “Sustainable Cultural Tourism and Community Development: The Perspectives of Residents’ and the Application of Social Exchange Theory”. *Journal of Urban Culture Research* 24 (June):3-22. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JUCR/article/view/259453>.
- Yu-Chih Lo & and Pidpong Janta(۲۰۲۲) Resident’s Perspective on Developing Community-Based Tourism – A Qualitative Study of Muen Ngoen Kong Community, Chiang Mai, Thailand, Sec. Environmental Psychology Volume 11 - 2020 | <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.01493>
- Yusuke Ishihara(۲۰۲۰) Overview of community-based tourism from history to evaluation framework, *The Routledge Handbook of Community-Based Tourism Management*